

UPOKOJENEC

GLASILO DRUŠTVA DRŽAVNIH UPOKOJENCEV ZA DRAVSKO BANOVINO V LJUBLJANI

Št. 12.

Ljubljana, dne 22. decembra 1936.

Leto I.

Uredništvo in uprava: Miklošičeva cesta št. 22/II. Izhaja enkrat mesečno.

Božične misli

Leto se nagiblje h koncu in čez nekaj dni bodo v temni zimski noči slovesno zadelni božični zvonovi ter oznanjali čez zasnežene poljane in brda Kristovo rojstvo vsem ljudem, ki so dobre volje. Tajinstveno in svečano bo brnel bron glas in vabil narod k naši slovenski polnočnici. Iz najoddaljenejše kočice se bo utrnila lučka, ki se bo premikala po strmih stezah in vila čez ravna polja do bajno razsvetljene vaške cerkvice. Tam bodo slavnostno zabučale orglje in do obokov se bo napolnil božji hram s slavospevom: „Gloria in excelsis Deo — Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

Ali je res kako srce tako zakrknjeno, da bi se ga ne dojmila poezija sv. večera in bi mu ne ogrela srca in duše, da se mu zgane v notranjosti sladko in čustveno, budeč stare spomine in vzbujajoč nove nade. Na toplih domovih pa deca radostno in občudovaje obkroža jaslice ali pa se veselo zbira pod okrašenim in razsvetljenim božičnim drevescem.

Tudi mi upokojenci, katerim se je večinoma že nagnilo življenje k zatonu in nam je sneg pobelil temena ter so nam skrbi in brige uklonile telo, tudi mi še nismo izgubili vse poezije; tudi mi preživljamo sv. večer s toplejšimi občutki, tudi nam doné božični zvonovi vse mileje nego sicer. In če se, zatopljeni v spomine, oziramo nazaj v minolo leto, vidimo, da imamo vendar tudi mi dokaj vzrokov, da se veselimo s srečno mladino tega večera.

Veliki svet, v katerem gre vse križem in kražem, v katerem je vse narobe, kjer se izživljajo strasti in najnižkotnejši nagoni z brezobzirnostjo in ogabno podivjanostjo, nam kaže sicer spačen obraz in se z jedko in bridko ironijo reži slavospevu: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ Zato pa raje obrnimo svoje poglede v na-

še domove in se veselimo v njih luči in toplote, ki jo širijo dobra in blaga srca naših dragih, sreče, zdravja in zadovoljstva v naših rodbinah. Saj nas lahko navdaja zavest, da minolo leto ni bilo brez uspehov, ki nas morajo navdajati z novimi upi in svežim pogumom.

Prošlo leto nam je prineslo lastno glasilo „Upokojenca“, v katerem se lahko po mili volji razgovorimo o naših nadlogah in tegobah, težavah in bolečinah, težnjah, željah in načrtih; v njem dobivajo naši člani vse potrebne informacije in obvestila o vsem, kar je važno za upokojence, tako, da jim je postal „Upokojenec“ dober prijatelj in tovariš ter zanesljiv svetovalec.

V minolem letu se je poživilo društveno delovanje ter je našim članom in vsem upokojencem takoj prineslo dokaj sadov. Najprej smo po dolgotrajni borbi dosegli, da se je upokojencem pomnožilo število voženj na železnicah, od letnih 6 na letnih 24. Kar se je prejšnja leta, ko so se razbijala vsa taka prizadevanja na nerazumevanju merodajnih faktorjev, zdelo nedosegljivo, to se je letos doseglo in naši člani kar niso hoteli verjeti v ta uspeh, tako jih je že prevzela skepsa in nezaupanje zaradi prejšnjih neuspehov. Tudi pri paroplovnih družbah na našem Jadranu smo dosegli trikrat na leto znižano vožnjo razred za razred. Premagali pa smo končno tudi največje zlo, ki nas je tlačilo že dolgo časa in nam povzročilo že toliko skrbi, trpljenja in poniževanja, to je neredno in netočno izplačevanje pokojnin. Zaman so bile vse neštevilne brzojavke, zaman posamezne intervencije; šele ko se je koncem oktobra t. l. odpravila na pot v Beograd delegacija, sestavljena iz zastopnikov vseh društev upokojencev, ter tam dostojno, a energično posredovala in izročila več spomenic, katerih besedilo se je določilo na predkonferenci v Zagrebu, se

je posrečilo prebiti tudi ta led. Že meseca novembra smo dobili pokojnine v prvi polovici meseca, v decembru pa so se izplačevale pokojnine že 2. dne v mesecu in so bile do 5. dne v mesecu povsem izplačane. Tako je izpolnil g. finančni minister svojo, delegatom dano obljubo in naj bo uverjen, da so mu vsi upokojenci odkrito hvaležni za to njegovo močatost in energijo. Mi smo že v prvi številki „Upokojenca“ v članku „Zakasnelo nakazovanje in neredno izplačevanje pokojnin“ trdili, da je treba samo dobre volje in da se to dá urediti. In prav smo imeli!

S posebnim ponosom pa smemo ugotoviti, da je prav naše ljubljansko društvo upokojencev dalo iniciativo in pobudo za vso to akcijo, in sicer tako za predkonferenco v Zagrebu, kakor tudi za skupni enotni nastop v Beogradu, dasi je formalno vodstvo prepustilo bratskemu zagrebškemu društvu, kot najmočnejši organizaciji v državi.

Vseh teh uspehov, doseženih v razmeroma kratkem razdobju, se lahko veselijo upokojenci ob pogledu na minolo leto. G. finančni minister je svojo prvo obljubo točno izpolnil; zato smemo upravičeno pričakovati, da je tudi ostale obljube, ki smo jih navedli v 11. številki „Upokojenca“ na drugi strani v poročilu o posredovanju naše delegacije v Beogradu, izrekel z dobrim premislekom in da ima trden namen jih izpolniti, zlasti tretjo obljubo: „Da si bo prizadeval, da se že sedaj najdejo denarna sredstva, s katerimi bi se mogle vse plače in pokojnine povišati za 5% in da bo ta povišica prišla že v proračun za leto 1937/38.“

S takimi avspicijami imamo povoda dovolj, veseliti se letošnjega Božiča in z zaupanjem gledati v novo leto. Vsi upokojenci pa naj se zavedajo, da se moremo in moramo za dosedanje uspehe zahvaliti le enotnemu skupnemu nastopu in da je le v slogi in organizaciji moč! Zato naj se nam

Kdor želi biti deležen nadaljnjih številčk za vsakega drž. upokojenca prepotrebne lista „Upokojenec“, mora postati društveni član.

Pristopnina znaša 3 Din, članarina na mesec 3 Din, ki se pa mora plačati vsaj za četrto leta naprej. Najbolje je pa, da se plača za ½ leta ali za celo leto. Naš čekovni račun ima št. 12.131. Priložena je položnica, ki se pa tudi lahko kupi na vsakem uradu ter opremi s številko 12.131.

Kdor je že plačal članarino za tekoče leto ali četrtoletje, ozir. pol leta, naj shrani priloženo položnico za poznejše vplačilo.

Nadaljnje številčke dobe torej le naši člani in to brezplačno!

pridružijo vsi tisti, ki še niso naši člani in katerim pošiljamo današnjo številko „Upokojenca“, ki bo tudi v bodoče z vso energijo zastopal pravice, interese in koristi upokojencev in ki ga naši člani prejema brezplačno. Ko bomo združeni pod eno streho v pravi bratski ljubezni in v zve-

stem tovarištvu, nam bo še posebno veljalo angelsko oznanilo: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

Vsem našim, sedanjim in bodočim članom ter vsem ostalim upokojencem pa kličemo: Blagoslovljen Božič ter zdravo, srečno in veselo Novo leto!

pa je potrebno, da se resno razpravlja o tem. (Pokusiti hočemo pri tem, da podamo neke misli, ki bi mogle služiti v akciji za rešitev tega vprašanja.

Omeniti hočemo pred tem mimogredé, da se je nedavno o tem vprašanju razvila v slovenskih časopisih prilično brezobzirna polemika. Ker se tudi v Dravski banovini pokojnine zakasnujejo, je izšel v „Jutru“ članek, v katerem se pritožujejo čez tako ravnanje z upokojenci ter se to zamerja vladi. „Slovenec“ je na to odgovoril, da ni kriva vlada, temveč finančna direkcija, v kateri da še vedno igrajo glavno vlogo Jevtičevi ljudje, ki pa s pasivno resistenco otežujejo konstruktivno delo današnje vlade. Kakor vidimo, je polemika vseskozi v duhu slovenskih razmer, kjer je politični nasprotnik kriv — tudi če dež pada! Potem se je objavilo objasnilo „od dobro poučene strani“, v katerem se je razložilo pravo stanje stvari, to je, da so vse Finančne direkcije razen one v Novem Sadu zaradi slabega dotoka neposrednih davkov pasivne nasproti izplačilom osebnih in materialnih rednih državnih obveznosti, da finančne ustanove dohodke iz posrednih davkov (trošarino, takse, carine), potem dohodke iz monopola ne smejo pridržavati za svoje potrebe, temveč jih potom Narodne banke ali naravnost pošiljajo ministrstvu financ. Končno je bilo v tej izjavi rečeno, da je banska uprava in finančna direkcija poslala ministrstvu financ pred nekaj časom konkreten predlog, kako bi se plače in pokojnine redno izplačevale, da pa na ta predlog, še ni prišel nikak odgovor...

Iz naših pojasnil in iz te razprave, ki smo jo citirali, se očitno vidi, da tukaj ne gre za pomanjkanje materialnih sredstev za izplačilo plač in pokojnin, ker, kolikorkrat so tudi doslej bile težke razmere, zlasti v poletnih mesecih, ko je pritek denarja v državno blagajno najmanjši, vemo, da država ni nikomur ostala dolžna za neplačane plače, oziroma pokojnine (vpoštevaje normalne primere). Izplačala je vedno vse, toda z neko zamudo. To znači, da je končno izvršila svojo obveznost, a da je vendar skoro vsak ostal — nezadovoljen! Jasno je torej, da gre izključno le za umestnost v tehniki dela.

Po izjavi ministra financ znašajo skupne pokojnine na leto čez 1 milijardo dinarjev. Po statističnih podatkih odpade na posamezne finančne blagajne v okroglih številkah mesečno, kakor sledi:

Glavna državna blagajna v Beogradu 15 milijonov Din, Finančna direkcija v Beogradu 2 milijona Din, Novi Sad 8 milijonov Din, Zagreb 20 milijonov Din, Ljubljana 13 milijonov Din, Sarajevo 6 milijonov Din, Podgorica 6 milijonov Din, Split 5 milijonov Din, Niš 4.5 milijona Din, Skoplje 3 milijone Din, Banja Luka 2.5 milijona Din.

Redno, brez zakasnitve se izplačujejo pokojnine v Dunavski banovini, ki je, kakor smo rekli, aktivna v neposrednih davkih, v Beogradu (glav-

Ali bi se mogle plače in pokojnine izplačevati pravočasno?

Udruženje državnih upokojencev Primorske banovine v Splitu je sestavilo to spomenico o nerednem izplačevanju pokojnin in jo je izročilo v Splitu g. ministru financ.

Jako huda preizkušnja za redno in uravnovešeno gospodarstvo zelo velikega števila rodbin je nastala, odkar so finančna oblastva začela zakasnelo izplačevati aktivne in pokojninske prejemke. To zakašnjevanje so povzročile, kakor je izjavil sam minister financ, finančne težkoče in skoro pri vseh finančnih direkcijah se, kar bomo pozneje točneje razložili, izplačilo redno zavlačuje. Ta problem pa je tako važen, da bo absolutno nujno potrebno, da se zanj zainteresirajo ne samo naša društva upokojencev, katerih vsa akcija se more v glavnem izraziti v par brzovjavkah in intervencijah v mesecu, temveč tudi naše gospodarske ustanove in javni faktorji. Nastala namreč ni samo materialna težava pri posamezni rodbini, ki ni pravočasno prejela plače ali pokojnine, temveč — kakor je nepobitno ugotovljeno — je to zakašnjevanje, ta nerednost v prejetem vplivala na moralni padec ljudi, da ne govorimo o psihološkem razpoloženju in nezadovoljstvu, ki se ustvarja in širi kakor rak po celi rodbini, pri svojcih in prijateljih.

Ugotovljeno je — ostanimo na gospodarskem polju! — odkar se neredno izplačujejo prejemki, je število sodnih prepovedi nesorazmerno poraslo in to največ za neplačane življenske potrebščine, stanovanje, manje pa za obleko in obutev. Zaradi tega taki pojavi ne smejo pustiti indiferentnih ne samo upokojencev, temveč tudi udruženj trgovcev in trgovskih zbornic, ki morajo v skupnem delovanju po političnih in finančnih oblastvih zainteresirati ministrstvo financ, da se uredi to vprašanje v interesu državnih uradnikov in upokojencev, enako pa tudi v interesu prestiža države in gospodarstva samega.

Plače, še bolj pa pokojnine so odmerjene tako, da se more samo s točnim in do podrobnosti proračunanim gospodarstvom izhajati. Kadar pride iz ravnotežja en mesec ter drugi in tretji, tedaj že v četrtem mesecu tudi prilično reden gospodar lahko zaide v skušnjava, da kakega obroka ali računa

ne plača. Zaradi tega nima več kredita pri starem trgovcu, gre k drugemu, kjer se ponovi isto, in pozneje se to ne more več popraviti ter gre vse globlje in globlje. Najhujša je prva prepoved, druga in tretja je že lažja, kasnejše pa se sploh ne vpoštevajo več.

Pokojnine de iure ne predstavljajo dajatev države, temveč izplačilo prisilnih prihrankov, ki jih je privarčeval uradnik za časa svoje službe. Zanje vplačuje po današnjem uradniškem zakonu, celo kadar je že uradnik v pokojju, še dalje prispevke, pa makar da nima rodbine, ki bi od njega dobila pravico do rodbinske pokojnine. Zato mora država izplačevati pokojnine in ona jih v resnici tudi izplačuje, toda ne izplačuje jih redno.

Res je, naš zakon o državnem računovodstvu ne pravi, da se prejemki izplačujejo prvega dne v mesecu, pokojnine pa 2. dne v mesecu, kakor to mnogi menijo. Čl. 124. omenjenega zakona pravi, da se „izplačujejo plače, pokojnine, vzdrževalnine, doklade začetkom vsakega meseca.“ Minister financ pa je ob priliki zadnje redukcije plač izjavil, da se bodo v zvezi s tem znižanjem mogle tudi pokojnine izplačati do tretjega dne v mesecu. Minister financ verjetno tedaj še ni predvideval težav, ki bodo kljub redukciji plač tudi še nadalje vladale.

To torej znači, da pristojni faktorji niso uspeli, da bi rešili to zelo občutno vprašanje, ali pa mu doslej niso posvetili dovolj pozornosti. Pa vendar ni mogoče, da bi za to vprašanje ne bilo leka.

Ako gleda tako lajiško, toda ne brez zdravega razuma, se vpraša vsak upokojenec, pa tudi aktivni uradnik: ali je mogoče, da se danes izvaja milijardna javna dela, da se vse mezde, vsi računi za ta dela izplačujejo najkurentneje (potom državne hipotekarne banke), da poleg javnih del država iz rednih proračunskih kreditov izvaja številne gradnje (vse v hvalevredni akciji za poživitev gospodarske delavnosti), pa bi se ne zmogla potrebna vsota za izplačilo prejemkov samo za 10 do 20 dni prej? Mi hočemo tukaj podrobno razmotrivati to vprašanje in njegovo stanje, ker mislimo, da mnogim našim tovarišem to ni znano,

na državna blagajna in finančna direkcija, ker glavna državna blagajna razpolaga z obratnim kapitalom) ter v Zetski banovini, ki prejema pravočasno dotacijo, kar znaša skupaj okrog 31 milijonov dinarjev. Preostaja torej še, da se zagotovi za izplačilo pokojnin vsak mesec 53 do 60 milijonov dinarjev za ostale omenjene banovine.

Zato hočemo tukaj razložiti nekaj misli, ki bi mogle služiti za kašipot ustanovam, ki smo jih prej omenili, za rešitev tega vprašanja.

1. Na podlagi dogovorov, s katerimi so sklenjena neka inozemska posojila predvojne Srbije in današnje Jugoslavije, po katerih država jamči anuitete s posrednimi davki in dohodki (monopoli, trošarina, takse, carine, dohodki železnic itd.), so finančne direkcije dolžne, dohodke od posrednih davkov vlagati v gotovini v Narodno banko. Ta računsko operacija bi se mogla vršiti samo s knjizenjem, brez vlaganja gotovine. Tak postopek ne bi niti najmanjše zmanjšal evidence in varnosti inozemskih porterov, ki so se hoteli zavarovati z izplačilom potom emisijske banke. Tako je tudi v ostalem znano, da je Narodna banka tudi za državo glavna blagajnica, po kateri vrši država velik del svojih finančnih operacij.

Ako bi se na isti način postopalo tudi z dohodki od carin, da bi se zbirali na račun finančne direkcije, namesto da se naravnost pošiljajo ministrstvu, bi se pokrila skoro vsa potreba finančne direkcije, ne samo za izplačilo pokojnin, temveč tudi plač.

2. Druga možnost je naslednja: Vsi državni denarni zavodi so od določenega časa koncentrirani pod pristojnost ministra financ. Vsi ti zavodi imajo rezervne glavnice, ki niso vložene na obrestovanje. Ali se ne bi moglo dati ministrstvu financ začasno posojilo, ki bi se vrnilo obvezo do konca meseca? Država bi morala tem zavodom dati polno jamstvo, da do konca meseca vrne, ako bi pa tega ne storila, bi se moglo predvideti, da dotični zavod (konkretno Poštna hranilnica) avtomatsko zadrži kreditirano vsoto od dotacije, ki dospé za naslednji mesec tudi po njej od ministrstva financ za izplačila, ki jih vrši finančna direkcija.

3. Znano je, da najema država za neke svoje potrebe posojila od Narodne banke na obresti. Ako ni drugega izhoda, ali ni manjša škoda, da se plačajo tudi obresti za nekoliko dni Narodni banki, ako na račun ministrstva financ ni kritja, nego da se tisočem upokojujencev ruši gospodarsko ravnotežje in ustvarja nezadovoljstvo v najširših masah.

4. Ugotovljeno je, da ležé v vseh državnih blagajnah med depoziti, ki se po njih polagajo in izdajajo, zelo velike vsote, ki se iz raznih razlogov, pa tudi zakonitih zadržkov ne morejo dovesti svojemu namenu tekom istega meseca, v katerem so se deponirale. Ali bi se tudi od tukaj ne mogla dobiti začasna posojila, ki bi se vrnila tekom meseca, kakor prispe dotacija za izplačilo pokojnine?

5. Končno, ako ni nikakega drugega izhoda, je naslednji možen in se dá uresničiti ter je odvisen edino le od točnosti in elastičnosti administracije. Ako država ne more prvega dne v mesecu izplačati vseh plač in pokojnin, naj jih plača v dveh obrokih, 1. in 15. dne v mesecu (kakor v Češkoslovaški in v Avstriji) ali pa naj se odredi, da en stalni del uradnikov in upokojujencev prejema redno, recimo 5. dan v mesecu, drugi 10., tretji pa 15. dan, toda vselej točno. Ni namreč samo problem v tem, da se ne izplačuje pravočasno,

nego, da se nikdar ne more vedeti naprej, kdaj se bo izplačalo. Ako upokojenec ve točno dan prejema, mu bo, da si težko, vendar verjetno uspelo, da si uredi svoje gospodarstvo; trgovca pa, ako ve, da njegov odjemalec prejema pokojnino, recimo 15. dne v mesecu, se bo vedel ravnati in mu bo dotlej dajal na upanje ter ne bo dvomil o upokojujencu in ga s tem poniževal.

Sedaj se kmalu začne močnejše plačevanje davkov. Bode-li uspelo merodajnim faktorjem, da za potrebe pokojnin rezervirajo enkrat za vselej prej omenjenih 53 do 60 milijonov dinarjev, ki bi

se namesto v sredini ali koncem meseca mogli dati finančnim direkcijam takoj prvega dne v mesecu na razpolaganje; kar pa se izterja tekom meseca, naj se zbere za prvi dan naslednjega meseca, potem bi bil problem rešen brez onih gori naštetih predlogov. Treba je samo, da se izda in izvaja odredba, da se osebnim prejemkom, aktivnim in pokojninskim, mora dati prednost pred vsemi materialnimi obveznostmi, da se glavna državna blagajna briga za pravočasne dotacije, ne samo najbližnjim izplačilnim blagajnicam, nego vsem brez razlike.

Društvena kronika

Društvena pisarna. Uradne ure

Društvena pisarna je na Miklošičevi cesti št. 22, v palači Delavske zbornice, glavni vhod, II. nadstropje.

Uradne ure ob delavnikih od 10.—12. ure dopoldne. V drugem času in tudi popoldne pa le, če je pisarna odprta.

Kdor želi osebne informacije, ki so nujne, naj naznani po dopisnici dan in uro svojega prihoda. To velja predvsem za izvenljublanske člane, ki prihajajo po opravkih v Ljubljano, da potem gotovo najdejo koga v pisarni.

Velik uspeh naše delegacije

V zadnji številki „Upokojenca“ z dne 25. novembra t. l. smo obširno poročali o delu in posredovanju naše delegacije v Beogradu. Sporočili smo svojim članom vse obljube, ki jih je dal g. finančni minister deputaciji, in zabeležili smo v posebni notici: „V izplačevanje pokojnin prihaja red!“; končno smo napovedali, da se bodo pokojnine že v mesecu decembru izplačale začetkom meseca.

Ako je bil kdo še tak neveren Tomaž, da ni zaupal našim besedam, se je moral prve dni decembra prepričati o resničnosti naših poročil, ko mu je pismonoša na njegovo veliko presenečenje in zadovoljstvo prinesel pokojnino v prvih dneh decembra.

Naša delegacija je dosegla torej popoln uspeh in mi le želimo in upamo, da se ta red ne zapusti več in da bo odslej veljal kot pravilo in stalna norma za izplačevanje pokojnin.

Gibanje in napredovanje v našem društvu

je najbolj razvidno iz dejstva, da smo šteli ob koncu leta 1935. članov 1454, s koncem novembra 1936, torej po 11 mesecih pa smo imeli 2175 članov! Število članov je tedaj v 11 mesecih poraslo za — 721 članov. To je najlepše priznanje za naše delo in dosežene uspehe, obenem pa tudi najboljši odgovor vsem tistim, ki nočejo spregledati in skušajo ovirati ali vsaj omalovaževati naša prizadevanja.

Naši grobovi

Ob koncu leta, ko se oziramo nazaj v preteklo dobo, zahteva pieteta in prijateljsko tovarišstvo, da se spominjamo tudi tistih naših članov, ki so v teku leta ne po svoji, nego po višji volji izstopili iz naših vrst, odšli s pozornice in izgubili za zaveso večnosti. Naj bo vsem tem našim tovarišem in tovarišicam ohranjen časten in prijazen spomin tudi v analih našega glasila.

Do konca novembra 1936 so umrli naslednji upokojujenci — člani našega društva:

1. Gruber Marija, vdova po arhiv. uradniku v Litiji.
2. Miklavžina Gašper, davčni sluga v Brežicah.
3. Doktorič Anton, davčni sluga v Ljubljani.
4. Straus Vilko, cestar v Semiču.
5. Munda Avgusta, vdova po vladnem svetniku v Ljubljani.
6. Ferjančič Ferdo, okrajni gozdar v Kranju.
7. Kobler Ernest, davčni nadupravitelj v Ribnici.
8. Kotnik Rozalija, vdova po nadučitelju v Selnici ob Dravi.
9. Stravs Pavel, podpreglednik fin. kontrole v Škofji Loki.
10. Vodišek Alojzija, vdova po železničarju, Videm-Dobropolje.
11. Butalič Frančiška, vdova po kancelistu v Novem mestu.
12. Mrak Ivan, podpolkovnik v Radovljici.
13. Budau Herman, višji davčni upravitelj v Kamniku.
14. Peneš Franc, davčni sluga v Kranju.
15. Pogačnik Marija, vdova po pisarn. ravnatelju v Zagorju.
16. Preisinger Terezija, vdova po okrajnem gozdarju v Kranju.
17. Stiasny Ljudevit, okrajni šolski nadzornik v Ljubljani.
18. Likar Peter, cestar v Lučini.
19. Pehani Miroslav, nadučitelj v Trebnjem.
20. Žmavec Martin, orožn. podporočnik v Ljubljani.
21. Selnik Marija, poštna uradnica v Kranju.
22. Dragarin Ana, učiteljica v Ljubljani.
23. Matekovič Fran, višji pisarn. oficial v Ljubljani.
24. Selan Marija, vdova po poštnem pristavu v Ljubljani.
25. Košutnik Andrej, železn. zvaničnik v Dolgem brdu.
26. Skoliber Marija, vdova po slugi v Mariboru.
27. Weber Ivan, preglednik fin. kontrole v Ljubljani.
28. Počkaj Jožef, poštni poduradnik v Ptuj.

Viktorin Stegnar †

Dne 26. novembra t. l. je preminul v Mariboru Vinko Stegnar, v. sodni oficial v p. Umril je za možgansko kapjo. Bil je na obisku pri svojem bratu g. Josipu Stegnarju, upravitelju mariborske splošne bolnice, kjer ga je dohitela nenadna smrt na poti na kolodvor ob povratku v Ljubljano. Pripeljali so ga v Ljubljano, kjer je stalno bival in bil v aktivni službi dolga leta pri ljubljanskem okrajnem sodišču do upokojitve.

Bil je konciljantni tovariš, vsepovsod priljubljen. Zaradi svojega kremenitega značaja in prikupljivega obnašanja ni imel neprijateljev. Bil je izvrsten pevec in godbenik, dolgoletni in častni član Glasbene Matice. Sodeloval je dolgo vrsto let

v splošno priznanem in priljubljenem „Kozinovem kvartetu“.

Bil je pa tudi dolgoletni naš društveni odbornik in tajnikov namestnik.

Velika udeležba na njegovem pogrebu, ki je bil v nedeljo 29. novembra popoldne, je najboljši dokaz za njegovo občo priljubljenost v vseh slojih ljubljanskega občinstva.

V častnem številu so ga spremili tudi državni upokojenci in njegovi še služeči aktivni tovariši.

Izražamo naše odkrito sožalje preostalim svojcem.

Društvo ga obdrži v častnem spominu R. i. p.!

—è

Posvetovalnica – informacije

Kako postaneš društveni član?

Na razna vprašanja, ki se redno ponavljajo s strani upokojencev, ki želijo pristopiti k društvu, objavljamo, da ni potrebno nikakih posebnih formalnosti za pristop. Pristop je mogoč vsak mesec in se lahko prijavi na dopisnici, naslovljeni na „Društvo državnih upokojencev za Dravsko bano v Ljubljani“, Miklošičeva cesta 22/II, ali pa tudi ustno v društveni pisarni v Ljubljani, ali po kakem odborniku ali društvenem članu.

Pristopnina znaša 3 Din, članarina pa 3 Din na mesec, ki se pa naj plača vsaj za eno četrtletje, torej ob pristopu najmanj 3 in 9 Din, to je 12 Din. Prijavljencu pošlje društvo položnico, da more vplačati pristopnino in članarino. Položnico pa tudi lahko vsak kupi na vsakem poštne uradu ter opremi s številko 12.131. V tem primeru mu ni treba še posebne prijave o pristopu, ker lahko vse to napiše na zadnji strani položnice. Kdor želi pravila, jih lahko dobi v društvu in stane izvod 3 Din. Takoj po pristopu bo član prejemal društveno glasilo „Upokojenec“ **brezplačno**, ako je plačal članarino; deležen pa bo tudi vseh drugih ugodnosti, ki jih nudi društvo.

Članske ugodnosti

Člani dobivajo list „Upokojenec“, ki izhaja v drugi polovici vsakega meseca, **brezplačno**.

„Upokojenec“ je nujno potreben vsakemu drž. upokojencu, upokojenkam in vdovam, saj prinaša vsa navodila in pojasnila, tolmači uredbe, opozarja svoje člane na vse, da jih obvaruje nepravilnih in neprijetnih posledic, predvsem v materijelnem oziru, ki so neizogibne, če ni vsak sproti poučen o vseh predpisih in izpremembah zakonitih določb.

Popusti pri parobrodskih družbah na Sušaku in v Dubrovniku, in sicer trikrat na leto **razred za razred**, t. j., da plača 3. razred in se vozi v drugem, oz. 2. razred in se vozi v prvem razredu, kar znaša nad 50% popusta!

Pogoj je pa, da se mora za ta popust **prošiti** pri društvu, ki predloži prošnjo eni ali drugi družbi, kakor pač prosilec želi. Prosilec naj zahteva z dopisnico pri društvu predmetno tiskovino, ki se mu takoj pošlje; tiskovino izpolni in jo vrne društvu. Družba pošlje legitimacijo za znižano vožnjo najkasneje v enem tednu.

Tega popusta so deležni tudi rodbinski člani (žena in otroci). Smer vožnje (n. pr. iz Sušaka do Kotora in nazaj) se mora v prošnji navesti.

Društvo intervenira za vsakega člana v vseh osebnih zadevah (posebno glede pokojninskih

29. Spitzka Aurel, polkovnik na Dunaju.
30. Sadar Vendelin, učitelj v Ljubljani.
31. Grom Ante, carinski revizor v Ljubljani.
32. Vargazon Ernest, načelnik v Ljubljani.
33. Tomšič Fran, poštni upravitelj v Polhovem gradu.
34. Weithauser Janko, podpreglednik fin. kontrole v Št. Jurju pod Kumom.
35. Selljak Angela, vdova po okrajnem tajniku v Ljubljani.
36. Mattanovich Asta, šolska upraviteljica v Ljubljani.
37. Dr. Svetina Ivan, profesor v Ljubljani.
38. Badiura Friderik, sodni nadoficial v Ljubljani.
39. Urbančič Marija, poštna uradnica v Ljubljani.
40. Berčar Franc, žel. zvaničnik v Spodnji Hajdini.
41. Jarc Evgen, profesor v Ljubljani.
42. Pirnat Vladimir, podpolkovnik v Ljubljani.
43. Baebler Baltazar, rudniški svetnik v Ljubljani.
44. Florjančič Ivan, inšpektor finančne kontrole v Kranju.
45. Mušič Franc, narednik na Savi pri Jesenicah.
46. Drinovec Berta, vdova po mornar, kancelistu v Ljubljani.
47. Bruenskole Franc, orožnik na Bledu.
48. Dolenc Tone, davčni inšpektor v Mur. Soboti.
49. Jug Jurij, preglednik fin. kontrole v Ivanjselu.
50. Martelenc Terezija, vdova po veterinar, inšpektorju v Kranju.
51. Vrtel-Tomšič Leopoldina, učiteljica v Novem Sadu.
52. Koenig Franc, orožnik na Planini pri Rakeku.
53. Žmitek Peter, profesor v Ljubljani.
54. Koprivc Anton, davčni oficial v Sp. Slivnici.
55. Černivec Anton, vladni svetnik v Ljubljani.
56. Gogola Blaž, gozdni delavec v Boh. Belj.
57. Jeglič Franc, nadučitelj v Zasipu.
58. Kratnar Mici, učiteljica v Kamniku.
59. Stegnar Viktorin, sodni pisarn. oficial v Ljubljani.
60. Karis Ferdo, poštni nadkontrolor v Mariboru.
61. Skok Gašper, sodni kancelist v Černomlju.
62. Lavrenčič Anton, orožn. narednik v Ljubljani.

R. I. P.

Iz testamenta slovenskega sodnika

Dne 28. aprila t. l. je umrl v Ljubljani Tomaž Einspieler, višji sodni svetnik v p. O njem je napisal v št. 11-12 „Slovenskega Pravnika“ dr. Vladimir Ravnihar lep in zanimiv članek, v katerem pravi med drugim: „Tak nekrolog (z osebnimi podatki) bi zadoščal, če bi bilo samo zaznamovati, da je umrl mož, ki ga je bila sodobnost spoznala kot dobrega pravnikarja, vestnega sodnika, poznavalca ljudske duše, značajnega, navidez trdega, pa srčno dobrega človeka. Toda že nekrolog naglašča, da nam je Einspieler pomenil mnogo več, ko pravi, da je bil Einspieler pred okroglo 30. leti središče vsega slovenskega zanimanja, da je z njegovim imenom povezan boj za uveljavljanje slovenskega jezika pri naših sodiščih, boj za uporabo tako imenovanega notranjega uradnega jezika. Res je, ime Einspieler nam je takrat, ko si je samotež na svoja široka pleča optal pravdo

za narodove pravice, pomenil bojno geslo, bilo je bojni klic za ves naš narod.“

Gotovo je še marsikomu v spominu, kako so v Avstriji zatirali naš jezik na sodiščih, kako so izrivali slovenske sodnike, katerim so privoščili le še kako mesto na Kranjskem, mesta v drugih slovenskih pokrajinah in višja mesta na Kranjskem pa so proglašali za nemško posestno stanje, na katera Slovenec ni mogel in ni smel priti.

S posebno budnostjo in skrbnostjo pa so Nemci čuvali takozvani notranji uradni jezik, ki je moral biti seveda nemški. Temu pa se je z izrednim pogumom uprl pokojni Tomaž Einspieler. „Res, občudovati je njegov pogum, pa če ga tudi imenujemo trmoglavost, — pravi dr. Ravnihar —, s katerim je branil te pravice s tveganjem svoje eksistence.“

Einspieler si je nakopal s tem svojim uporom disciplinsko preiskavo, ne sicer — kakor so dejali

— „zaradi slovenskega uradovanja, temveč ker se je obdolženec v nasprotju s svojo službeno prisego in z obstoječimi predpisi uprl in odrekel pokorščino nadrejenega predsedništva ukazom čisto administrativne narave.“ Ta preiskava se je sicer ustavila, češ, „da Tomaž Einspieler v neki smeri trpi na popolnem pomanjkanju uvidevnosti in razsodnosti in da naj se mu izreče samo ukor zaradi nerednosti“. Pa tudi ta ukor se mu ni izrekel, pač pa je bil Tomaž Einspieler iz službenih ozirov razrešen vodstva okrajnega sodišča v Ljubljani in dodeljen deželnemu sodišču. Od svojega uradništva se je poslovil s slovensko okrožnico, v kateri je med drugim dejal: „Bil sem menda preveč vnet za naše ljudstvo in njegove narodne pravice. Merodajni so mar višji, nepoznani oziri in faktorji! Bog in narod!“

Na deželnem sodišču pa ni prišel do službovanja, ker so ga kmalu pozvali, naj prosi za upokojitev. Zagrenjen, toda ne premagan se je umaknil iz javne službe. Po prevratu so ga za-

prejemkov itd.) pri centralnih oblastvih in daje vse zaželjene informacije pisмено ali ustno — vse brezplačno.

Naši člani imajo znatne popuste v raznih zdraviliščih in kopališčih v Sloveniji in izven Slovenije, predvsem v času pred sezono in po njej.

Ljubljanske člane opozarjamo predvsem na znatni popust v kopališču hotela „Slon“ za parne in kadne kopeli proti društveni izkaznici, ki jo dobe člani v društveni pisarni brezplačno.

Mestni pogrebni zavod je priznal našim članom naslednje popuste: v II. razredu 235 Din, v III. 160 in v IV. 92 Din. Opozarjamo pa vse rodbinske člane, da se morajo takoj pri naročilu pogreba izkazati z društveno izkaznico ali potrdilom o članstvu.

Železniške legitimacije za leto 1937.

Sicer smo že v zadnji številki „Upokojenca“ objavili točna pojasnila o podaljšanju železniških legitimacij za leto 1937, vendar hočemo na kratko ponoviti dotična pojasnila z ozirom na to, da pošljemo to številko vsem upokojencem v Sloveniji.

Ker iz tehniških razlogov ne bo mogoče do konca t. l. izdati novih železniških legitimacij za državne in banovinske aktivne, pogodbene in upokojene uslužbenke, bo za leto 1937. veljala stara oblika železniških legitimacij. Dosedanje železniške legitimacije ostanejo za enkrat še v veljavi, če niso po določenih prejšnjega pravilnika izgubile veljavnost, to je, ako niso že docela izrabljene. Sedanje legitimacije ostanejo v veljavi, dokler se ne zamenjajo z novimi, kakor to predpisuje sedanji pravilnik o voznih ugodnostih z dne 4. julija 1936., toda veljale bodo najdalje do konca leta 1937.

Dosedanje legitimacije pa se morajo dati podaljšati; podaljšanje izvrši tisti urad, ki izplačuje pokojninske prejemke. Za podaljšanje je plačati po 2 Din od vsake legitimacije za znamko, ki se nalepi v legitimaciji, ter 2 Din za vložek, po katerem se bode kontrolirala izraba 24 znižanih voženj.

Če so legitimacije popolnoma izrabljene, da se ne morejo več podaljšati, se izdajo prosilcem nove legitimacije sedanje stare oblike. Za novo

legitimacijo mora prosilec predložiti staro legitimacijo in poslati 20 Din v gotovini nakazajočemu uradu. Če je slika v stari legitimaciji še uporabna, se lahko uporabi za novo legitimacijo. Če pa slika ni več uporabna, jo lahko vsak vzame iz legitimacije in predloži staro legitimacijo brez slike, pridejati pa mora novo sliko v velikosti 6 × 10 cm.

Kupon ali vložek, ki si ga je kdo nabavil za leto 1936., ne velja več za leto 1937. in je zato treba dobiti nov vložek, kakor smo že zgoraj omenili.

Za podaljšanje starih legitimacij se mora torej poslati nakazajočemu oblastvu v gotovini 4 Din, in sicer 2 Din za nabavo novega vložka in 2 Din za železniško znamko.

Če kdo legitimacijo izgubi, pa želi dobiti novo, mora javiti nakazajočemu uradu in priložiti 50 Din za stroške, da se izgubljena legi-

timacija proglasi za neveljavno. Šele potem sme prositi za novo legitimacijo.

Po določenih občega pravilnika o voznih in prevoznih ugodnostih z dne 4. julija 1936. imajo državni upokojenci in njih rodbinski člani popust 50% redne voznine 24 krat na leto.

Za rodbinske člane se smatrajo:

1. Zakonska žena;

2. zakonski otroci, in sicer sinovi do polnoletnosti, hčere pa, dokler jih roditelji vzdržujejo, najdalje pa do omožitve, torej tudi po polnoletnosti;

3. vdova in otroci, dokler prejemajo pokojnino.

Žena in otroci imajo pravico do vozne olajšave le, če živijo z upokojencem v rodbinski zajednici.

Menda ni treba posebej opozarjati, da lahko vsak zaprosi za nove legitimacije, oz. za podaljšanje še veljavnih tudi po novem letu, vse do konca leta 1937.

Razgled

Naše bratsko „Društvo državnih in samoupravnih upokojencev savske banovine v Zagrebu“

je v številki 22 svojega glasila „Penzioner“ z dne 25. novembra t. l. sprožilo misel zgradbe **društvenega doma**. V Zagrebu je okoli 9000 upokojencev, ki nimajo nikakega središča za sestanke, razgovore, predavanja, konference, manifestacije ali zborovanja. Zato bi bilo potrebno — tako izvaja poseben članek —, da se zgradi tak dom v interesu upokojencev v Zagrebu, še bolj pa v interesu upokojencev iz cele banovine, kakor tudi iz cele države. Ta dom naj bi se torej zgradil v Zagrebu in naj bi bil pravi „Dom upokojencev“.

Ta dom pa naj bi ne bila neznatna koliba, temveč štirinadstropna zgradba s ponosnim napisom „Dom upokojencev“. Članek daje tudi navsvete o uredbi in razdelitvi ter uporabi doma in stavi predloge, kako bi se mogli kriti stroški za zgradbo.

Mi se veselimo podjetnosti bratskega društva in mu želimo, da bi se ti načrti uresničili, ker bi tudi mi imeli zavetišče v njegovem domu, kadar bi nas pot privedla v Zagreb.

Naše društvo je še prešibko, da bi moglo gojiti take misli. Ako bi se pa kdaj posrečilo zbrati vse upokojence v Sloveniji pod eno streho — to bi bilo prilično 10.000 članov — bi se tudi mi mogli lotiti takih smelih načrtov. Za sedaj pa se, kakor rečeno, radujemo podjetnosti in napredka bratskega društva v Zagrebu.

Društvo upokojenih ožnikov

je imelo dne 8. novembra svoj sestanek v Mariboru. Poroča se nam, da se nekateri govorniki na sestanku niso navduševali za skupno sodelovanje z ljubljanskim društvom državnih upokojencev, češ, da to društvo „lovi kaline“. Loviti kaline — se pravi zbirati člane z namenom, da se jih vara in izkorišča. Grda nevaležnost je, če se na naše energično zastopanje interesov vseh upokojencev in na dosežene uspehe, na katere se lahko sklicuje naše društvo, odgovarja z napadi in klevetami. Naša tolažba pa je, da je takih zaslepljenec le malo in da se tudi njim sčasoma vendar odpro oči.

časno reaktivirali in z najvišjim ukazom mu je bil leta 1919., „v priznanje njegovih prezrtih zaslug“ podeljen naslov in značaj višjega sodnega svetnika, ki so mu ga v Avstriji po krivici odrekli.

Tako je bil Tomaž Einspieler odločen in neustrašen borec za pravice slovenskega jezika v časih in razmerah, ko je bilo nevarno in riskantno javno kazati in povdarjati nacionalizem, dandanes pa se najdejo ljudje, ki si štejejo v posebno zaslug in ponos, če bobnajo v nacionalni državi na nacionalni boben. Kakor pa je bil Tomaž Einspieler neustrašen in trmoglav v svoji borbi, tako je bil originalen in borben, ko se je poslavljajal iz tega sveta. V svojem testamentu je napisal: zanimiv „Epilog“, v katerem nam je v drastični obliki povedal marsikatero trpko resnico. Škoda bi bila, če bi ta njegov „Epilog“ ostal zaprašen v sodnem arhivu in zato ga približujemo kot nekako kratko avtobiografijo in kot dokument borbenega, odločnega in originalnega upokojenca. Glasi se:

Epilog

Bil sem od svoje mladosti trmast, svojeglaven, samosvoj, povsod „privandrani prokleti Korošci.“ Kakor so že moji nemški Korošci djali: „a verfluchter windischer Dickschädel“. Saj me je celo naš profesor zgodovine Norbert Lebinger pri vsaki priliki tako tituliral.

Imel sem svoje mozgane, misli, nazore, prepričanje, svoje smotre, tudi svojo vero in hodil svoja pota. Ni čuda. Leta 1859. sem šel sedemletni paglavec od doma; bil sem že od mladega kot samsebi prepuščen; beračil po samostanih za boro hrano, košček črnega kruha. Od svojega štirinajstega leta naprej sem instruiral, korepetiral razne buteljne in se potepal po svetu. Nikdo me ni razumel, nikdo obratjal, nikdo maral — se pa tudi jaz nisem nikomur pridruževal. Izkoriščalo me je vse brez zahvale, brez priznanja. — Postal in bil sem zato homo sui generis, spreter deorum et omnium; zlasti pa inteligence, ki je gola, per-

sonificirana hinavščina, egoizem, polna kameleon-skega talmi-patriotizma, brez vsake narodne in državljanske zavesti, ponosa, po geslu: ubi bene, ibi patria; pereat natio et patria!

Slovenci! Vi Kranjci! Ošabni, sebični kameleoni; (kako že poje pesnik: „Kranjc — ti le dobička iščeš... — bratov svojih ni ti mar; — kar ti bereš, kar ti pišeš — mora dati ti denar...!“ Vi Štajerci — pokrite rihte...! Vi Primorci! Širokoustneži, kričači! Vi Korošci! — biki! — ... Posnemajte narodno in državljansko zavest, ponos bratov junakov — Srbov, ako hočete eksistirati, — biti Jugoslovenci.

Jugoslavija nikar ne obupaj! Bodočnost je tvoja in Slovanov, majka Slava ne bo zapustila svoje dece! — Sursum corda! (Na robu preko strani) PS. Moja načela: Carpe diem! — Immer lustig, keck und munter! — Kadar je kaj pod palcem, sicer pa ojoj. — Imej vsakega človeka za lumpa, hinavca, dokler se ne prepričaš, da je — poštenjak. Shajajš tudi brez zvestega prijatelja!

Bled mora priti v višji plačilni razred

V zvezi z našim poročilom, da je naša delegacija izročila med drugim tudi spomenico, da bi se vsa mesta, ki so bila sedež velikih županstev, pomaknila v prvi plačilni razred, smo prejeli od našega člana naslednje pismo, ki ga objavljamo v celoti:

„Spoštovano društvo državnih upokojencev

Ljubljana.

V zadnji številki „Upokojenca“ berem, da se društvo hoče zavzeti, da se mesta bivših velikih županstev uvrstijo v I. draginjski razred, kar je gotovo prav.

Toda predvsem tem pa je pereče vprašanje, da se **najdražji** kraj Jugoslavije uvrsti v I. draginjski razred, **to je Bled!**

In zakaj?

1. Bled bi moral že kot poletna prestolnica Nj. Veličanstva biti v I. draginjskem razredu.
2. Bled je glede živila po sili razmer najdražji kraj v Jugoslaviji, ker se morajo razen mleka skoro vsa živila pridobivati iz Kranja ali iz Ljubljane, ki sta v višjem draginjskem razredu.
3. Obstoječa občinska užitnina podraži zelo vsa živila.
4. Posebno občutna je draginja v času sezone, ko je Bled torišče magnatov, ministrov, diplomatov itd.
5. Stanovanja dobi državni nameščenelec le slaba in draga, ker vsak hišni gospodar skuša svoja poslopja izkoristiti le v sezoni po tujcih ter nerad sprejme v stanovanje državne nameščence.
6. Gg. ministrom, poslancem itd. je dobro znano, da je Bled kot najdražji kraj v Jugoslaviji v **zadnjem** draginjskem razredu. Banovina je že lansko leto predlagala, naj se Bled uvrsti v prvi draginjski razred, toda po uredbi o draginjskih dokladah je Bled še vedno v III. draginjskem razredu, kar je pač **čuden upravni pojav!** Ker vem, da naše c. društvo skuša takšne trdote ublažiti, opomnim naslov o tej pereči krivici!

S tovariškim pozdravom

vdani

podpis.

Popolnoma se strinjamo z izvajanjem dopisnika, ki je naš član, in za danes objavljamo samo njegovo pismo. Stvar pa ohranimo v evidenci in se še povrnemo nanjo.

Naši upokoje ci v inozemstvu

Pod tem naslovom smo v zadnji številki omenili pritožbe, da prejemajo naši upokojenci v Avstriji pokojnine silno neredno in da želijo, da bi dobivali pokojnino po pošti. S tem v zvezi javljamo v Avstriji živečim upokojencem, da je avstrijska poštna hranilnica na Dunaju v maju 1936 izdala „opozorilo“, glede preodkazovanja pokojnin iz Jugoslavije v Avstrijo. V tem opozorilu so naslednje točke:

1. Finančno ministrstvo kraljevine Jugoslavije je do nadaljnjega dovolilo, da se smejo v omejenem obsegu zopet preodkazovati pokojnine iz Jugoslavije v Avstrijo živečim jugoslovanskim državnim upokojencem.

2. Za sedaj se morajo taki preodkazi narediti odvisni od izpolnitve enega naslednjih pogojev:

a) Da je dotičnik dosegel 70. leto starosti; to starost je treba dokazati s predložitvijo krstnega ali rojstnega lista; ali

b) da se dokaže dalje trajajoča bolezen, kar je dokazati z zdravniškim izprijčevalom; ali

c) da se predloži uradno potrdilo, da se upokojenec iz rodbinskih ali drugačnih tehtnih razlogov ne more preseliti v Jugoslavijo.

3. Jugoslovanski upokojenci, ki morejo svojo pravico do preodkazovanja svojih pokojnin v Avstrijo dokazati z eno izmed prej omenjenih listin, morajo izpolniti priloženo prošnjo in jo z dotično listino vposlati avstrijski poštni hranilnici na Dunaju. Poštna hranilnica preizkusi pravico in obvesti prosilca, vrnivši mu obenem listino, ali se je moglo njegovi prošnji ugoditi ali ne.

4. Jugoslovanska oblastva, ki nakazujejo pokojnine, bodo te pokojnine kakor doslej preodkazovala pooblaščenecem v Jugoslaviji, ki so jih v Avstriji živeči upokojenci imenovali.

5. Jugoslovanski upokojenec mora svojega pooblaščenca, ako mu je avstrijska poštna hranilnica dovolila preodkazovanje njegove pokojnine v Avstrijo, obvestiti, da mora odslej njemu mesečno dohajajoče pokojnine preodkazovati na čekovni račun št. 41.000, avstrijska poštna hranilnica na Dunaju, ki ga ima pri kraljevi jugoslovanski poštni hranilnici v Zagrebu. Pooblaščenec mora ime in natančni naslov avstrijskega prejemnika navesti na odrezku preodkaznice (vplačilnice), ki ga kraljevska jugoslovanska poštna hranilnica v Zagrebu pošlje avstrijski poštni hranilnici.

6. Za sedaj morejo jugoslovanski pooblaščeneci preodkazovati samo tekoče pokojnine, ne pa večjih, iz pokojninskih plačil prejšnjih mesecev nabranih zneskov.

7. Na čekovni račun avstrijske poštne hranilnice pri kraljevi jugoslovanski poštni hranilnici v Zagrebu v prid avstrijskim prejemnikom položene zneske obračunava avstrijska poštna hranilnica po vsakočasno v dunajskem privatnem kliringu objavljenem kurzu, zmanjšanim za „polovico napetosti“ po 6 g za Dinar. Tako dognani zneski v šilingih se izročijo, odbivši po poslovnih določilih pripadajočo pristojbino 2,5 promile, najmanj pa 50 g, upravičenim prejemnikom s plačilno nakaznico ali na zahtevanje s pripisom na tamkaj obstoječi prejemnikov čekovni račun.

8. Avstrijska poštna hranilnica pa si pridržuje, da tudi, če so dani navedeni pogoji, odreče svojo privolilo za preodkazovanje pokojnin v Avstrijo ali da že dano privolilo umakne.

9. Avstrijska poštna hranilnica jamči samo za zneske, položene na njen čekovni račun pri kraljevi jugoslovanski poštni hranilnici, ne pa za pravočasno izplačilo po tej poti preodkazanih pokojnin.

Pismo

Iz večjega kraja ob severni meji smo prejeli zanimivo pismo, ki ga deloma priobčujemo. Naš član nam med drugim piše:

„Sedaj čutimo blagodejni vpliv, ko smo po dolgomesečnem zavlačevanju dobili zopet pokojnino izplačano točno 1. v mesecu, in nikdo od nas

ne dvomi, da je to uspeh delegacije v Beogradu, za katero je dalo iniciativo v prvi vrsti ljubljansko društvo upokojencev.

Nad vse žalostno pa je dejstvo, da se je Mariborsko društvo obrnilo za pomoč, odnosno za sodelovanje na zagrebško društvo, namesto na bratsko slovensko društvo v Ljubljani. Tu se tudi vidi slab uspeh reklame z nizko članarino, na katero se tako radi sklicujejo Mariborčani.

Društvo, ki niti ne more odposlati delegata v tako važni zadevi, kakor je imela delegacija v Beogradu, ni potrebno obstoja, še manj pa radi tega, ker tako občutljivo ignorira domače ljubljansko društvo, na katerega bi se že na podlagi zdrave pameti moglo s tozadevno prošnjo, oziroma ponudbo obrniti. Ako se bodo slovenski upokojenci še nadalje tako cepili, potem se nam bodo bratje Hrvatje in Srbi lahko v pest smejali.

V slogi je moč in s tem geslom hočem delovati.“

To pismo priobčujemo brez komentarja.

Francoskim uradnikom so zopet zvišali plače

Naši čitatelji se bodo še spominjali, da je francoska vlada pod Lavalom izdala razne odredbe o znižanju prejemkov državnih nameščencev, ki jih je utemeljevala s finančnim položajem države. Sedanji finančni minister V. Auriol pa je izjavil, da je indeks cen, odkar so bile izdane dotične odredbe, zopet narastel in da so cene življenskih potrebščin poskočile skoro za 10%. Zato je nova vlada zopet zvišala prejemke nižjih državnih uslužbencev in upokojencev na prejšnjo višino. To zvišanje bo veljalo francosko državno blagajno nad 1.300.000.000 frankov. Hkratu se bodo pa znižale visoke uradniške plače, tako, da ostanejo nedotaknjeni prejemki do 12.000 frankov, prejemki v višini 50.000 frankov na leto pa se bodo znižali za 10%. Tako se bo nekoliko paraliziralo povišanje prejemkov nižjih uslužbencev in upokojencev. Seveda tudi to povišanje ne bo najbrže mnogo izdalo, ker je francoska vlada nedavno devalvirala vrednost francoskega franka in je skoro neizogibno, da bi vsled tega razvrednotenja franka ne poskočile cene kljub vsem vladnim odredbam, ki naj preprečijo tak porast cen. Vendar se iz tega vidi, da francoska vlada vpoštevata naraščanje ali padanje cen in nima v misli samo zniževanja uradniških plač in pokojnin!

Pokojnine v novem proračunu

Vlada mora vsako leto do 20. dne oktobra predložiti skupščini predlog državnega proračuna za prihodnje proračunsko leto. Tako se je tudi letos predložil državni proračun za leto 1937/38. V tem predlogu je postavka za pokojnine in invalidnine, ki znaša v sedanjem proračunu 1.100,7 milijona, zvišana na 1.119,5 milijona. Postavka pokojninskih kreditov je torej zvišana za 18,8 milijona. Ali naj ta povišek služi že za obljubljeno povišanje pokojnin ali se je samo število upokojencev v zadnjem letu pomnožilo, iz proračuna ni razvidno. Vsekakor smemo upati, da se bodo obljube vlade izpolnile in da se bodo pokojninski prejemki z novim proračunskim letom v resnici povišali, ter se bo tako upokojencem vrnilo to, kar se jim je vzelo septembra 1935.

Invalidi in znižanje pokojnine zaradi postranske zaposlitve

Neki upokojenec, ki je hkratu invalid, je nastavljen v nekem občinskem zavodu. Zaradi tega mu je finančna direkcija po predpisih finančnega zakona znižala za ustrezni del njegove prejemke. Proti temu odloku se je upokojenec pritožil na finančno ministrstvo, ki mu je ugodilo. Svojo odločbo je utemeljilo takole: „Z izpodbijano odločbo so bili pritožnikovi pokojninski prejemki na podlagi § 57 finančnega zakona za leto 1932/33 in nasl. znižani zato, ker je pritožnik zaposlen v mestnem zavodu NN z mesečno nagrado 2.000 Din. Po izrečni določbi § 57 finančnih zakonov za leto 1932/33 in nasl. pa se pokojninski prejemki ne znižujejo tistim zaposlenim upokojencem, ki so vojni invalidi, če njihovi pokojninski prejemki znašajo manj kot 3000 oz. 2.000 Din na mesec. Iz poročila je pa videti, da je NN vojni invalid z 20 % nesposobnosti. Če torej njegovi mesečni pokojninski prejemki niso znašali 3.000, ozir. 2.000 Din, se mu pokojninski prejemki ne morejo znižati. Dejstvo, da pritožnik po invalidskem zakonu iz leta 1929, nima pravice do prejemanja pokojnine, ker je njegova delovna sposobnost znižana za manj kot 30%, ne spreminja stvari, ker imenovani navzlic temu ni izgubil značaja vojnega invalida, kar jasno izhaja iz določbe § 113 invalidskega zakona iz leta 1929.“ Zato je bila izpodbijana odločba nižje instance razveljav-

ljena in se je izdala nato nova odločba, po kateri se pritožniku pokojnina ni znižala. („Naš Glas“ z dne 15. novembra 1936 št. 22.)

Posmrtni sklad

Na prihodnjem občnem zboru se bo razpravljalo o ustanovitvi posmrtnega sklada.

Obstojata dve varijanti:

1. Člani plačujejo mesečne prispevke; po smrti člana dobe njegovi svojci izplačano podporo v natančno določenem znesku. N. pr. vsak član bi plačeval mesečno 12 Din. Če umrje, se izplača znesek 2.000 Din. To je le **primera**.
2. Člani plačujejo določene zneske samo v smrtnih primerih članov, ob vsakem primeru n. pr. 5 Din. Če pristopi 1000 plačujočih članov, se izplača svojcem ob smrti člana znesek 5000 Din. — Ali pa samo 3 Din, potem znaša izplačilo 3000 Din, če je 1000 članov, **torej tolikokrat vplačani znesek, kolikor je članov.**

Upravne stroške bi trpelo društvo.

Vabimo torej vse upokojence, člane in nečlane, da se izjavijo po dopisnici za **morebitni** pristop in način vplačevanja, kakor zgoraj navedeno pod 1. in 2. Vse seveda **neobvezno**, samo da odbor zazna, kakšno mnenje imajo člani v tem važnem vprašanju in za kateri način vplačevanja je večina, oz. koliko interesentov je med upokojenci za posmrtni sklad.

598. Gorjup Terezija, vdova po šolsk. upravitelju, Dravljice.
599. Gartner Hermina, vdova po žel. tajniku, Celje.
600. Globočnik Marija, vdova po davč. oficijalu, Dol. Boštanj.
601. Gradišek Anton, paznik pris. delavnice, Ljubljana.
602. Gobec Albert, orožn. stražmojster, Tržišče.
603. Gerbec Franc, orožn. kapral, Ljutomer.
604. Guštin Anton, žand. narednik, Ljubljana.
605. Gladitsch Amalija, poštna uradnica, Stari log pri Kočevju.
606. Heller Marija, poštna zvančnica, Maribor.
607. Haber Josip, žel. zvančnik, Guštanj.
608. Herzmann Dr. Janko, sanit. major, Celje.
609. Jerina Karl, pregl. fin. kontrole v Dol. Logatcu.
610. Jager Janez, orožn. postajovodja v Orehku.
611. Jezeršek Amalija, vdova po nadučitelju, Kranj.
612. Jamšek Ivanka, vdova po služitelju, Kamnik.
613. Jekler Franc, carinik, Maribor.
614. Jeretina Apolonija, upokojenka tob. tov. v Gradu na Igu.
615. Jurjevčič Ivana, vdova po rudn. nadogledniku, Ljubljana.
616. Jeglič Marija, vdova po nadučitelju, Selca nad Škofjo Loko.
617. Kranjc Marija, vdova po sodn. slugi pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah.
618. Kočevar Ivan, stražmojster, Radna.
619. Kovačevič Ivanka, vdova po pregl. fin. kontrole, Ljubljana.
620. Katzian Martin, žel. zvančnik, Sp. Polskava.
621. Kulčar Rozalija, vdova po žel. zvančniku, Dol. Lakoš.
622. Kutin Franc, žel. zvančnik, Ljubljana.
623. Kren Matija, pis. ravnatelj, Ljubljana.
624. Kralj Justina, vdova po podpregl. fin. kontrole, Kočevje.
625. Kovačič Alfonz, zvančnik, Ljubljana.
626. Kristančič Anton, orožnik, Domžale.
627. Kobler Franc, poročnik, Ljubljana.
628. Krištof Franc, morn. vodja I. kl., Ljubljana.
629. Klun Josip, žel. uradnik, Studenci - Maribor.
630. Krajc Matija, inž., načelnik banske uprave, Ljubljana.
631. Kovačič Anton, orožn. stražmojster, Ljubljana.
632. Kos Drago, učitelj, Stanetinec.
633. Kožuh Josip, profesor, Celje.
634. Kristan Leopold, žel. zvančnik, Prevalje.
635. Koenig Jožefa, vdova po orožniku, Planina pri Rakeku.
636. Kunc Pavla, vdova po strok. učitelju, Ljubljana.
637. Klacna Justina, vdova viš. davč. upravitelja, Trebnje.
638. Koželj Miroslav, žel. uradnik, Ljubljana.
639. Kolb Marija, vdova po davč. služitelju, Mokronog.
640. Komotar Terezija, vdova po poduradniku, Ljubljana.
641. Kuder Anton, sodnik okrožn. sodišča, Novo mesto.
642. Kosmus Anton, orožn. stražmojster, Zidani most.
643. Kogej Leopold, orožn. narednik, Ljubljana.
644. Lazar Ivan, žand. narednik, Domžale.
645. Lininger Dr. Ivan, okr. načelnik, Ljubljana.
646. Likonik Jože, železničar, Sevnica.
647. Likar Frančiška, vdova po cestariju, Lučina.
648. Lobenwein Ana, vdova orožn. narednika, Vuzenica.

Naši novi člani

(Nadaljevanje)

V času od 1. aprila do 31. oktobra t. l. so pristopili:

549. Breskvar Eduard, rač. inšpektor, Ljubljana.
550. Božiček Franc, podpreglednik fin. kontrole, Žiri.
551. Batič Blaž, višji stražnik, Ljubljana.
552. Božič Alojzij, žel. zvančnik, Ljubljana.
553. Borstnar Josip, župnik, Ljubljana-Moste.
554. Cuznar Alojzij, žel. zvančnik v Kranjski gori.
555. Cenc Marija, vdova po žel. pazniku, Mali Lipoglav.
556. Cerkvenik Gregor, žel. zvančnik, Kozarje.
557. Cvetko Franc, orožnik, Dobova.
558. Cvar Andrej, učitelj, Ljubljana.
559. Čimžar Ivan, žel. zvančnik, Boh. Bistrica.
560. Črnko Marija, soproga šolsk. upravitelja v Jarenini.
561. Česen Anton, zvančnik, Dol pri Ljubljani.
562. Čamer Alojzija, vdova po poštn. konduktarju, Trbovlje.
563. Černigoj Venceslav, svetnik drž. žel., Ljubljana.
564. Dukić Fran, dvorni svetnik, Ljubljana.
565. Dreu Ivan, pregl. fin. kontrole, Sv. Jurij ob južni železnici.
566. Dejak Alfred, inž., inšpektor min. za soc. politiko, Maribor.
567. Dovjak Franc, železničar, Ljubljana.
568. Dimnik Josipina, vdova po šol. upravitelju, Ljubljana.
569. Debelak Ana, vdova po učitelju, Šmarje pri Jelšah.
570. Dreo Franjo, gostilničar, Trbovlje.
571. Dolenc Helena, učiteljica, Ljubljana.

572. Dovgan Josip, okr. orožn. stražmojster, Ljubljana.
573. Dr. Druškovič Andrej, inšpektor I. kl. ministr. za soc. pol., Ljubljana.
574. Drobneč Mihael, orožn. stražmojster, Dvor.
575. Dolšina Franc, žand. narednik, Golnik.
576. Eržen Franc, drž. upok. v Hrastniku.
577. Esih Jakob, žel. zvančnik, Maribor.
578. Festin Alojzija, vdova po poštn. zvančnik, pri Sv. Lenartu v Sl. Goricah.
579. Furlan Jakob, šolski ravnatelj, Ljubljana.
580. Fugger Franc, pregl. fin. kontrole, Domžale.
581. Frangeš Alojzija, vdova po železničarju, Sp. Polskava.
582. Frelj Ivan, višji rač. svetnik, Ljubljana.
583. Filipič Helena, vdova po poštn. zvan., Celje.
584. Frost Antonie, vdova po univ. profesorju, Ljubljana.
586. Flucher Jožef, drž. upokojenec, Hodoš.
587. Dr. Fišer Bronislav, banski svetnik, Ljubljana.
588. Filip Andrej, žel. zvančnik, Prevalje.
589. Fleš Albin, kapetan I. kl., Toplice pri Novem mestu.
590. Gašperin Valentin, prog. uslužb., Boh. Bistrica.
591. Gačnik Alojz, železničar, Št. Ilj v Slov. Goricah.
592. Gnezda Franc, višji kontrolor, Ljubljana.
593. Gabrijelčič Fran, višji fin. svetnik, Ljubljana.
594. Gabrijelčič Helena, poštarica, Ljubljana.
595. Grasselli Dr. Mirko, višji drž. tožilec, Ljubljana.
596. Grm Atanazij, orožn. narednik, Gor. Kašelj.
597. Grom Maša, vdova po car. revizorju, Ljubljana.

649. Leitgeb Miroslava, vdova po viš. drž. uradniku, Ljubljana.
650. Lahajner Helena, vdova po strok. učitelju, Ljubljana.
651. Lovrec Ivanka, boln. strežnica, Slatina.
652. Markelj Leopold, žel. zvaničnik, Boh. Bistrica.
653. Mlakar Alojzij, žel. zvaničnik, Celje.
654. Mladič Anton, višji sodni svetnik, Ljubljana.
655. Mihelač Štefan, orožn. stražmojster, Sv. Andraž v Halozah.
656. Mächtig Ivan, upok. drž. smodnišnice, Kamnik.
657. Maier Anton, šolski nadzornik, Ljubljana.
658. Majer Anton, vojni intendant, Celje.
659. Mencinger Frančiška, vdova po okr. vojnem referentu, Boh. Bistrica.
660. Matzele Ivan, služitelj, Ljubljana.
661. Majdel Larisa, vdova po univ. profesorju, Ljubljana.
662. Modic Ivan, vojni služitelj, Ljubljana.
663. Makovec Valerija, vdova po učitelju, Ljubljana.
664. Madžar Antonija, vdova po drž. upokojencu, Sušak.
665. Obradovič Nikola, banov. pom. sekretar, Ljubljana.
666. Oblak Pavla, vdova po sodniku, Ljubljana.
667. Peternel Andrej, višji kontrolor, Maribor.
668. Prah Ivan, sod. oficijal, Dražvas.
669. Pfeifer Josip, major, Ljubljana.
670. Papež dr. Milan, zdravst. nadsvetnik, Ljubljana.
671. Prusnik Franja, vdova po žend. stražmojstru, Kamnik.
672. Polenšek dr. Jurij, predsednik okrožn. sodišča, Novo mesto.
673. Peče Ema, učiteljica, Ljubljana.
674. Pelikan Andrej, služitelj, Ljubljana.
675. Počkaj Elizabeta, vdova po poštnem poduradniku, Ptuj.
676. Pavšič Ivan, uslužbenec drž. žel., Boh. Bistrica.
677. Polenšek Franc, orožn. narednik, Ljubljana.
678. Pečlin Kristina, vdova po orožn. naredniku, Ljubljana.
679. Piliš Alojzij, rud. poduradnik, Celje.
680. Pokorn Josip, inžener, žel. uradnik, Ljubljana.
681. Prudič - Strel Jadviga, učiteljica, Celje.
682. Pelegri Dominik, žel. uradnik, Stara cerkev pri Kočevju.
683. Ponikvar Jakob, bolniški kurat, Ljubljana.
684. Podboj Ivana, vdova po drž. cestarju, Planina pri Rakeku.
685. Pučelik Vojteh, poštni inšpektor, Ljubljana.
686. Renko Anton, drž. upokojenec v Gor. Radgoni.
687. Rožič Ivan, prog. čuvaj, Boh. Bistrica.
688. Rus Ignac, okr. tajnik, Ljubljana.
689. Rudolf Filip, poštni zvaničnik, Ljubljana.
690. Rabič Adolf, orož. postajovodja, Mali Mengeš.
691. Ribarič Antonija, vdova po inšp. fin. kontrole, Maribor.
692. Rožman Ivana, vdova po prog. uslužbencu, Jezero.
693. Rogina dr. Anton, predsednik apel. sodišča, Ljubljana.
694. Rynes - Krulec Ana, vdova po vadm. učitelju, Ljubljana.
695. Romih - Jerman Fina, učiteljica, Novo mesto.
696. Rismaul Irma, vdova po davč. kontrolorju, Velike Lašče.
697. Rebolj Martin, poročnik, Ljubljana.
698. Radoševič Josipa, učiteljica, Šmarjeta pri Rimskih Toplicah.
699. Slabe Franc, kurjač drž. železnice v Mostah.
700. Srnašnik Dušan, višji stražnik, Leboje.
701. Smuk Ivana, vdova po orožniku, Planina pri Rakeku.
702. Skale Franc, drž. upokojenec, Brezje — Sv. Jernej.
703. Souvan dr. Hubert, drž. pravobranilec, Ljubljana.
704. Skvarča Ivan, sodni oficijal, Vrhnika.
705. Skok Jožefa, poštarica, Domžale.
706. Szilagyi Ana, vdova po jetn. pazniku, Murska Sobota.
707. Skamen Terezija, vdova po orožn. naredniku, Celje.
708. Somogyi—Sudovec dr. Viktor, poročnik, Blejska Dobrova.
709. Stepic Oton, davčni upravitelj, Šmarje pri Jelšah.
710. Stelcer Madlen, vdova po kapetanu, Laško.
711. Smolej Franc, žel. zvaničnik, Kranjska gora.
712. Spitzka Terezija, vdova po polkovniku, Wien.
713. Stare dr. Leo, načelnik banske uprave, Ljubljana.
714. Skaberne dr. Fran, načelnik pokr. uprave, Ljubljana.
715. Strel Mirko, geod. polkovnik, Celje.
716. Steiner Franc, žel. kontrolor, Ljubljana.
717. Sirc Peter, šolski upravitelj, Mengeš.
718. Svoboda Viktor, podšumar, Sp. Gorje pri Bledu.
719. Strohmaier Ludvig, orožnik, Hrastnik.
720. Suhadobnik Viktorija, vdova po davčnem uradniku, Planina pri Rakeku.
721. Schramel Franc, žel. zvaničnik, Črešnjevce.
722. Schiffner Mila, vdova po oficijalu, Ljubljana.
723. Šešek Miha, žel. zvaničnik, Suha.
724. Šilc Amalija, vdova po šol. upravitelju, Žiri.
725. Šušelj Marija, vdova po žend. naredniku, Št. Ilj v Slov. Goricah.
726. Šlaus Franjo, žand. narednik, Toplice pri Novem mestu.
727. Škufca Karolina, vdova po žel. zvaničniku, Kresnice.
728. Škrk Štefan, višji stražnik, Ljubljana.
729. Šušteršič Franc, nadstražnik, Ljubljana.
730. Travižan Blaž, služitelj, Ptuj.
731. Tavčar Karol, gozd. višji svetnik, Ljubljana.
732. Trojer Marija, vdova po žel. strojnem kurjaču, Ljubljana.
733. Tušnik Jurij, podpreglednik fin. kontrole, Maribor.
734. Taufer Ignac, žel. zvaničnik, Zalog.
735. Tomori Ludvig, učitelj, Gor. Lendava.
736. Toroš Josip, preglednik fin. kontrole, Ribnica na Dolenjskem.
737. Treo dr. Luce, sodnik, Ljubljana.
738. Umek Ivan, žel. uradnik, Domžale.
739. Vrhovec Antonija, drž. upokojenka, Borovnica.
740. Vernik Alojzij, poštni ravnatelj, Ljubljana.
741. Vogelari August, pom. poštni konduktar, Zg. Sv. Kungota.
742. Vresnik Antonija, vdova po žel. zvaničniku, Sv. Lovrenc na Pohorju.
743. Vodopivec Asta, vdova po velikem županu, Sušak.
744. Vončina dr. Fran, načelnik banske uprave, Ljubljana.
745. Vrančič Ivan, predsednik kas. sodišča, Ljubljana.
746. Verbec Franc, žel. zvaničnik, Ljubljana.
747. Velikanje Anton, orožn. narednik, Ljubljana.
748. Vovko Anton, član narodnega gledališča, Ljubljana.
749. Vigec Ivan, žand. narednik, Ljubljana.
750. Weber Franc, jetn. paznik, Celje.
751. Weithauser Josipina, vdova po podpregl. fin. kontrole, Št. Jurij pod Kumom.
752. Widmar Mila, vdova po podpolkovniku, Celje.
753. Zalokar Feliks, višji tehn. manipulant, Ljubljana.
754. Ziterer Amalija, vdova po poštnem zvan., Nova vas.
755. Zorko Josip, zvaničnik, Gor. Obrež.
756. Zarnik dr. Tomo, drž. upokojenec, Zagorje.
757. Zupančič Jože, šolski upravitelj, Ajdovec.
758. Zarl Katarina, vdova po carniku, Celje.
759. Žitko Franja, vdova po sprevodniku, Ljubljana.
760. Žehelj Franc, poštni upravnik, Gorenji grad.
761. Župnek Franc, vladni svetnik, Ljubljana.
762. Žist Ivan, orožnik, Hrastnik.

Oglasi

Stanovanje

Odda se s 1. februarjem 1937 — najraje upokojencu — moderno, trisobno stanovanje s kopalnico (toplovodna naprava) za mesečno 750 Din v Ljubljani, ulica Majka Jugovičev št. 1, na poti proti sv. Križu. Vpraša naj se od 10. ure dopoldne ali pa med 2. in 4. uro popoldne v hiši.

Lepa prilika zaslužka

Iščejo se zastopniki za praktično novost nemškega izvora za vsa večja mesta v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji za Maribor, Ptuj, Novo mesto, Kranj, Kočevje itd. Potrebna je le neznatna investicija. Lepa prilika zaslužka s posetom zasebnih strank. Dopisi na upravo „Upokojenca“ ali pa na javno skladišče nasl. d. z o. z. Celje.

Društvo intervenira za vsakega člana brezplačno v vseh osebnih zadevah pri vseh centralnih oblastvih.

Izdaja Društvo državnih upokojencev za Dravsko banovino v Ljubljani. Predstavnik dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spendè. — Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavnik L. Mikuš. — Vsi v Ljubljani.